

Posudek na bakalářskou práci Julie Jandové „Bryologické zhodnocení pramenišť Luzenského údolí (Šumava)“

Předložená bakalářská práce si klade za cíl provést bryofloristickou inventarizaci pramenišť Luzenského údolí a identifikovat bryologicky nejhodnotnější lokality s ohledem na silně ohrožené a vzácné druhy mechorostů. Na 27 stranách textu autorka shrnuje výsledky dvouleté práce v terénu, které se pokouší vyhodnotit.

Práce je přínosem pro znalost šumavské bryoflóry a dobře zapadá do mozaiky prací, které byly v oblasti Šumavy v minulých letech zpracovány. Autorka strávila v terénu při průzkumu území jistě mnoho dní, musela se potýkat se špatně průchodným terénem a sebrala řadu cenných informací o výskytu druhů, které z velké části samostatně determinovala. Za stinnou stranu práce je ale nutné považovat metodiku pořizování fytoecologických snímků a smysl tohoto počínání, dále vlastní zpracování floristických dat a jejich následnou prezentaci. Ačkoli je práce stylisticky pěkně formulovaná a téměř prostá pravopisných chyb a překlepů (což se stává opravdu jen zřídka), zdá se, že byla psaná ve spěchu, který je snad příčinou některých nedostatků, nesrovnalostí a nepřesností.

K celé práci mám řadu konkrétních dotazů a připomínek:

1. Úvod

- V cílech práce by mělo být přesněji popsáno, jaké konkrétní úkoly práce řeší

2. Charakteristika sledované oblasti

- Kapitola Přírodní poměry zahrnující geologii, pedologii, klima a vegetaci území působí dojmem odstavců kompletně opsaných z literatury bez logické provázanosti, navíc se informace často týkají celé Šumavy a ne studovaného území.
- V části Historie bryologického průzkumu je velmi špatně citována veškerá literatura – pokud se dají údaje vůbec považovat za citace (např. „první nálezy publikoval Opiz v r. 1823“, není zde však uvedena citace dané publikace. Obdobná situace je zde se Schiffnerem – nálezy publikoval v letech 1890 a 1898, čtenář však marně pátrá, kde byly tyto nálezy publikovány; výsledky Kaviny a Hilitzera z počátku 20. stol. nebyly publikovány? o poválečné činnosti dalších bryologů ví autorka z citované geobotanické studie Kučery 1995? scházejí citace jednotlivých údajů z Luzenského údolí, pro které autorka uvádí jen jména nalezců).
- U výčtu diplomových prací vypracovaných na Šumavě považují za vhodné uvést území a téma, kterého se práce týkaly.
- V charakteristice území chybí informace o Hraniční a Březové slati, není uveden důvod proč byly tyto slatě zahrnuty do studia pramenišť. Takto se čtenář dozví o existenci těchto vrchovišť až v metodické části a nakonec je mu v kapitole Závěr sděleno, že se práce mimo pramenišť věnovala ještě zaznamenávání druhů na slatích...

3. Metodika

- Co přesně považovala autorka za prameniště?
- Studované území jsem nikdy nenavštívila, podle přiložené mapy na obr. 1 na mne však působí dojmem, že zde musí být pramenišť podstatně více než 24 – zvláště pokud byly do práce zařazeny i ty o velikosti 5 m².

Dále mi není příliš jasné, jaký význam má pro floristickou práci sběr fytoecologických snímků tohoto typu.

- Na čem závisel počet snímků odebraných z jednoho prameniště? Na počtu druhů? A na čem závisela lokalizace jednotlivých snímků? Bylo snahou, aby snímek obsahoval co nejvíce druhů nebo aby v něm byla zahrnuta co největší část populace jednotlivých druhů?
- Je velikost snímku 20 x 20 cm dostatečná? Umístím-li takovýto snímek např. doprostřed porostu *Sphagnum riparium*, o čem mi takový snímek vlastně vypovídá?
- Proč byla abundance druhů a typ rozmnožování zaznamenávána pouze na slatích a ne na prameništích?
- Jsou někde uloženy sebrané položky druhů, které nebylo možné v terénu determinovat?

4. Výsledky

- U přehledu zaznamenaných druhů by pro základní orientaci nezasvěceného čtenáře nebylo špatné uvést vysvětlivky ke zkratkám kategorií ohrožení hned na začátku
- Na prameništích bylo nalezeno celkem 57 druhů mechorostů, což je asi adekvátní heterogenitě a druhové bohatosti pramenišť. Zaráží mě ale to, že ani na jednom prameništi nebyl nalezen mech *Calliergonella cuspidata* – nedovedu si příliš představit prameniště se *Sphagnum teres*, *S. warnstorffii* či *S. contortum*, kde by tento druh nerostl. Nemohlo dojít k přehlédnutí tohoto druhu? Nebo má autorka pro jeho absenci v tomto území nějaké vysvětlení?
- Příliš nechápu, k čemu měla sloužit analýza snímků z pramenišť. To, že *Tetraphis pellucida* roste na tlejícím dřevě a rašeliníky na rašelině je, myslím, natolik známá skutečnost, že by bylo zajímavé snad jedině to, kdyby vliv proměnných prostředí průkazně nevyšel. Rovněž nemá asi smysl testovat vliv nadmořské výšky, pokud jsou její rozdíly pouze v rozsahu 130 výškových metrů (jaká byla přesnost odečtu z GPS?).
- Jak může být porovnáván počet druhů na lokalitách, aniž by byla zohledněna jejich velikost? Je jisté, že má na druhové složení vliv zastínění, typ substrátu apod., ale dá se zcela logicky předpokládat, že Hraniční a Březová slat', které zaujímají několikahektarovou rozlohu, budou druhově bohatší než prameniště o několika desítkách m². Stejně tak není možné srovnávat druhovou bohatost pramenišť o rozlohách 4,5 a 765 m².

5. Diskuze

Stránka a půl textu mající tento název není diskuzí a naprosto neodpovídá úrovni bakalářské práce. Z největší části se jedná o zopakování výsledků z předchozích stran, téměř mi zde chybí jakékoli porovnání výsledků s literaturou, celá diskuze obsahuje pouze 6 citací literárních prací, v čemž je ještě zahrnut již mnohokrát citovaný červený seznam mechorostů. Vždyť z předchozího textu jasně vyplývá, že z Šumavy byla publikována řada nejrůznějších floristických prací, které jsou ve většině případů snadno dostupné (např. před rokem obhájena bc. práce E. Holé).

Částečně by snad situaci mohl prospět přesun komentáře o ekologii a dalších nálezech významných druhů z výsledků do diskuze, bohužel autorka zřejmě neměla dostatečně ujasněné, co má která kapitola obsahovat.

7. Literatura

- Opakovaně se v práci objevuje, že práce citované v textu nejsou uvedené v konečném seznamu, často není jasné, k jaké myšlence se vlastně citace vztahuje a u některých tvrzení si nejsem jistá, zda se jedná o autorčin soukromý názor či jen opomněla cizí názor doložit citací.
- Jednotlivé citace v seznamu nejeví žádný náznak sjednocení podle nějakého pravidla, dokonce nejsou někdy řazena ani podle abecedy
- Jedná se sice o regionální floristickou práci, přesto však je zarážející, že práce neobsahuje jedinou citaci zahraniční literatury

Přílohy

- V tabulkách fytoocenologických snímků se objevují drobné nesrovnalosti typu *Equisetum sylvaticum* na jedné stránce a *E. sylvestris* na stránce následující
- Zaráží mne velice nízký počet druhů cévnatých rostlin ve snímcích
- Ve snímcích byly rozlišovány ostřice *Carex rostrata*, *C. nigra* a *Carex* sp. Domnívám se, že informace *Carex* sp. má na prameništi stejnou vypovídací schopnost, jako např. *Sphagnum* sp. Když si nebyla autorka jistá určením, mohla ostřici sebrat a poprosit někoho o determinaci...

Ačkoliv má práce velkou řadu nedostatků, doporučuji ji k obhajobě a v případě dobré obhajoby navrhuji hodnotit stupněm dobře.

V Křenovicích 22. 1. 2007

Táňa Štechová

Táňa Štechová